

”

Чжень Ч. Особливості підготовки майбутніх фахівців хореографічного мистецтва у процесі навчання закладів вищої освіти КНР. *Освіта. Інноватика. Практика*, 2022. Том 10, № 7. С. 50-53. DOI: 10.31110/2616-650X-vol10i7-008

Zhen Ch. Osoblyvosti pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv khoreohrafichnoho mystetstva u protsesi navchannia zakladiv vyshchoi osvity KNR [Features of the training of future specialists of choreographic art in the educational process of institutions of higher education of the PRC]. *Osvita. Innovatyka. Praktyka – Education. Innovation. Practice*, 2022. Vol. 10, No 7. S. 50-53. DOI: 10.31110/2616-650X-vol10i7-008

УДК 378.016:792.8][510]

DOI: 10.31110/2616-650X-vol10i7-008

Чан ЧЖЕНЬ

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, Україна

<https://orcid.org/0000-0002-6007-9369>

sobchenkotetyana79@gmail.com

Науковий керівник: Тетяна СОБЧЕНКО

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ КНР

Анотація. Публікація присвячена проблемі підготовки майбутніх фахівців хореографічного мистецтва у процесі навчання закладів вищої освіти КНР. У хореографічному мистецтві Китайської Народної Республіки (КНР) детерміновано культурний розвиток країни. Питання підготовки майбутніх фахівців хореографічного мистецтва в закладах вищої освіти КНР привертають увагу науковців багатьох країн світу. Тому метою дослідження стало визначення особливостей підготовки фахівців хореографічного мистецтва у процесі навчання в КНР.

У дослідженні наголошено на актуальності вивчення та аналіз етапів розвитку хореографічного мистецтва для розуміння його специфіки викладання. Визначено три основні етапи (древні танці, танці в новому віці, сучасні танці та зазначено, що в сукупності вони представляють китайську культуру та мистецтво. Також зроблено висновок про те, що професійна підготовка педагогів-хореографів у КНР спрямована на оволодіння здобувачами професійними компетенціями та глибокими знаннями, вміннями в галузі хореографічного мистецтва.

Визначено, що особливостями китайського хореографічного мистецтва є такі, як от: танцювальна форма представлена у танцях завжди рухом по спіралі та колу: поєднання елементів бойового мистецтва, релігії, традицій та акробатичних рухів; координація рухів рук, очей, положення пальців під час виконання танцю.

На основі аналізу наукової психолого—педагогічної літератури проаналізовано низку вимог до здійснення успішної підготовки фахівців хореографічного мистецтва у закладі вищої педагогічної освіти (навчання хореографічному мистецтву лише через аудиторну роботу, танці мають базуватися на внутрішніх емоціях здобувачів, використання на заняттях різноманітних методів і форм навчання, дотримання логічного балансу між емоціями та розумом, використання унікального дизайну, танцювальна культура має прояв неверховності тощо).

Узагальнено, що розуміння окреслені вимоги до процесу навчання здобувачі вищої освіти, а саме майбутні педагоги-хореографи, будуть у своїй професійній діяльності їх застосовувати і цим самим будуть добре розуміти навчання учнів, нести відповідальність за формування їхньої душі та гармонічного життя.

Окреслено шляхи здійснення подальших наукових розвідок.

Ключові слова: здобувачі вищої освіти; хореографія; професійна підготовка; танець.

Chang ZHEN

H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0002-6007-9369>

sobchenkotetyana79@gmail.com

Supervisor: Tatyana SOBCHENKO

H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, Ukraine

FEATURES OF THE TRAINING OF FUTURE SPECIALISTS OF CHOREOGRAPHIC ART IN THE EDUCATIONAL PROCESS OF INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION OF THE PRC

Abstract. The publication is devoted to the problem of training future choreographic art specialists in the process of training in higher education institutions of the People's Republic of China. The choreographic art of the People's Republic of China (PRC) determines the country's cultural development. The issue of training future choreographic art specialists in higher education institutions of the People's Republic of China attracts the attention of scientists from many countries around the world. Therefore, the purpose of the study was to determine the specifics of the training of choreographic art specialists in the process of training in the People's Republic of China.

The research emphasizes the relevance of studying and analyzing the stages of the development of choreographic art to understand the specifics of its teaching. Three main stages are defined (ancient dances, dances in the new age, modern dances and it is stated that they collectively represent Chinese culture and art. It is also concluded that the professional training of teachers-choreographers in the People's Republic of China is aimed at acquiring professional competences and deep knowledge, skills in the field of choreographic art.

It was determined that the features of Chinese choreographic art are as follows: the dance form is always represented in dances by spiral and circle movement: a combination of elements of martial arts, religion, traditions and acrobatic movements; coordination of movements of hands, eyes, position of fingers during dance performance.

On the basis of the analysis of scientific psychological and pedagogical literature, a number of requirements for the successful training of choreographic art specialists in an institution of higher pedagogical education were analyzed (teaching choreographic art only through

classroom work, dances should be based on the inner emotions of students, the use of various methods and forms of education in classes, compliance logical balance between emotions and mind, use of unique design, dance culture has a non-verbal manifestation, etc.).

In general, by understanding the outlined requirements for the learning process, students of higher education, namely future teachers-choreographers, will apply them in their professional activities and thus will understand well the education of students, bear responsibility for the formation of their soul and harmonious life.

The ways of carrying out further scientific investigations are outlined.

Keywords: students of higher education; choreography; professional training; dance.

Актуальність дослідження та постановка проблеми. Хореографічне мистецтво є складовою міжнародного культурного розвитку. Слід у цьому контексті зазначити, що зважаючи на стрімке зростання міжнародної мобільності у сфері вищої освіти, посилення ролі інтернаціоналізації вищої освіти, Китайська Народна Республіка (КНР) займає вагомому позицію у важливих світових відносинах. Тому очевидним є підвищення інтересу до вивчення, аналізу та обміну досвідом викладання в закладах вищої освіти, до професійної підготовки фахівців хореографічного мистецтва в усьому світі та, зокрема в КНР.

Хореографічне мистецтво в КНР відіграє надзвичайно важливу роль, оскільки є важливим засобом підвищення загального розвитку людини, основою розвитку людських почуттів, якостей, емоцій, сприяє формуванню всебічно гармонійної особистості, зміцненню фізичних рухів, пластиці, а також є важливим аспектом естетичного виховання. З огляду на це у країні затребуваним є питання здійснення якісної підготовки фахівців хореографічного мистецтва.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У контексті заявленої проблеми у пригоді стали ґрунтовні теоретико-практичні доробки вітчизняних та китайських учених, які досліджували різні аспекти питання підготовки фахівців хореографічного мистецтва. Л.Касіманова, Ін Бовене здійснили аналіз стану сучасної професійної підготовки педагогів-хореографів у КНР та визначили основні тенденції та закономірності підготовки педагогів-хореографів, яка спрямована на оволодіння ними професійною компетентністю [6]. Вітчизняна науковиця Л.Сало дослідила організаційні особливості підготовки майбутніх учителів хореографії [3].

У наукових наробках Т.Собченко та Ц.Шеня здійснено порівняльний аналіз організації змішаного навчання у підготовці майбутнього вчителя в Україні та КНР [4].

Китайські вчені Лю Чжицян, Хуан Лей, Ян Цзи досліджували окремі аспекти професійної підготовки педагогів-хореографів, важливість емоційного навчання, роль та функції особистості вчителя, значення освітнього середовища у процесі навчання здобувачів танцювальному мистецтву [1; 7; 8]. Хе Сюефей досліджував проблему музичної підготовки майбутніх учителів хореографії у педагогічній теорії та практиці мистецької освіти [5].

Так, не вирішеною раніше частиною загальної проблеми є визначення особливостей підготовки фахівців хореографічного мистецтва у процесі навчання в КНР, що є затребуваною та вимагає негайного її вирішення.

Мета дослідження. Визначення особливостей підготовки фахівців хореографічного мистецтва у процесі навчання в КНР.

Методи дослідження. При виконанні дослідження було використано методи аналізу, синтезу, порівняння для визначення особливостей підготовки підготовки фахівців хореографічного мистецтва у процесі навчання в КНР.

Виклад основного матеріалу дослідження. Хореографічне мистецтво в КНР має досить давню та багату історію, яка сягає своїм корінням в далеке минуле. Хореографічне мистецтво пройшло довгий шлях свого розвитку від первинного суспільства, пронизаного впливом релігії, місцевих традицій, історичних реалій до сьогодення, де високо поціновується ця невід'ємна складова сучасного мистецтва та культури. З огляду на це, цілком логічним є вивчення та аналіз етапів розвитку хореографічного мистецтва для розуміння його специфіки викладання. Так, прийнято вважати, що становлення китайського танцю пройшло три етапи кожен з яких має певні особливості та характеристику, що в сукупності представляє китайську культуру та мистецтво:

- 1) древні танці,
- 2) танці в новому віці,
- 3) сучасні танці.

В історії становлення хореографічного мистецтва в КНР також має місце здійснення вагомому впливу західної культури, виїзд на навчання здобувачів за кордон тощо. Проте, формально прийнято вважати, що своєрідною точкою відліку нового витку в розвитку китайської хореографічної освіти та створення танцювальних шкіл співпадає з періодом проголошенням Китайської народної республіки у 1949 році, приходом до влади комуністів, побудови соціалізму. Також слід зазначити, що на проведеній в Пекині (липень 1949 р.) Першій національній конференції діячів культури і мистецтва було порушено питання, що стосувалося термінового підвищення рівня хореографічної освіти та виконавства. Як наслідок, було прийнято програму розвитку національної хореографічної освіти [2, с.17].

Сучасна професійна підготовка педагогів-хореографів – це система збереження культурних традицій, основи яких здобувачі-хореографи засвоюють у процесі навчання [6]. Сучасна підготовка фахівців хореографічного мистецтва передбачає розуміння та усвідомлення необхідності створення нової сучасної хореографічної культури, що є основним інструментом професійної підготовки. Також на думку авторів, професійна підготовка педагогів-хореографів спрямована на оволодіння професійними компетенціями та глибокими знаннями, вміннями в галузі хореографічного мистецтва.

На сьогоднішній день ринок праці потребує кваліфікованих фахівців хореографічного мистецтва у різноманітних сегментах, як от:

- ✓ дошкільному,
- ✓ шкільному,
- ✓ професійному,
- ✓ загальному та додатковому,
- ✓ у сфері пізнавального дозвілля тощо.

Проте актуальним є те, щоб зміст професійної підготовки оновлювався відповідно запитів сучасного суспільства [там само].

Також варто зазначити, що особливостями китайського хореографічного мистецтва є такі, як от: танцювальна форма представлена у танцях завжди рухом по спіралі та колу: поєднання елементів бойового мистецтва, релігії, традицій та акробатичних рухів; координація рухів рук, очей, положення пальців під час виконання танцю [5, с. 6].

У пригоді стали наукові доробки китайського дослідника Ян Цзи, який зазначав, що якісна підготовка майбутніх фахівців хореографічного мистецтва має базуватися на основі виявлення емоцій, оскільки емоція – це необхідна умова людського існування, а також одна з найвищих духовних цінностей здобувача. Уточнимо, що у контексті зазначеної теми дослідження, під фахівцями хореографічного мистецтва ми розуміємо майбутніх педагогів хореографії та хореографів. Так, науковець окреслив такі вимоги до успішної підготовки фахівців хореографічного мистецтва у закладі вищої педагогічної освіти:

- ✓ навчання хореографічному мистецтву передбачає аудиторну роботу (мається на увазі навчання в офлайн-форматі, оскільки через онлайн-формат навчання дуже складно демонструвати та передавати емоції;
- ✓ танці мають базуватися на внутрішніх емоціях здобувачів;
- ✓ важливо викладачу раціонально стимулювати і направляти здобувача на природне проявлення емоцій;
- ✓ викладання має бути емоційним, оскільки це сприяє стимулюванню психологічної діяльності і поведінкової мотивації, а також задовольняє емоційні потреби здобувачів;
- ✓ сприяти зацікавленості та ентузіазму;
- ✓ використовувати унікальний дизайн;
- ✓ створювати навчальні ситуації, розв'язання та аналіз яких сприяють підвищенню інтересу до процесу навчання;
- ✓ викладач і здобувач активні, проте провідну роль виконує викладач;
- ✓ викладання не має обмежуватися наслідуванням;
- ✓ виховання у здобувачів сили волі, уяви, творчих здібностей;
- ✓ використання на заняттях різноманітних методів і форм навчання (методи майстерності, методи критичного мислення, таксономія Б.Блума, методи Ю.Бабанського тощо), також власний досвід успішного вибору методів навчання;
- ✓ інноваційність у процесі викладання;
- ✓ стимулювати мотивацію та ентузіазм здобувачів до процесу навчання для просування та прогресу за правилом «Я хочу вчитися»;
- ✓ урахувати освітні потреби та навчальні можливості здобувачів;
- ✓ надавати постійну підтримку та допомогу;
- ✓ давати можливість виконати домашнє завдання перед початком заняття;
- ✓ широко використовувати текстові відео та здійснювати відбір змісту інформації;
- ✓ викладачі мають демонструвати високу емоційність, благородні почуття, використовувати та маніпулювати емоціями для сприяння пізнавальної діяльності (вміння проявляти, висловлювати, регулювати, розпізнавати емоції інших);
- ✓ для перевірки власного рівня успішності та здібностей здобувачів давати можливість здійснювати взаємоперевірку, самооцінювання тощо;
- ✓ використовувати метод заохочення в різних формах та підбадьорювати (позитивні, заохочувальні коментарі надають впевненості здобувачам, а негативна оцінка, критика сприяють розвитку комплексу неповноцінності, а це, в свою чергу, заважатиме навчанню);
- ✓ у процесі навчання створювати максимально комфортні умови для досягнення успіху;

- ✓ забезпечувати зворотній зв'язок між усіма учасниками освітнього процесу;
- ✓ дотримуватися логічного балансу між емоціями та розумом;
- ✓ пам'ятати, що танцювальна культура має прояв невербальності, що є її особливістю;
- ✓ створювати приємну та гармонійну атмосферу для кращого навчального ефекту [8, с. 140-142].

Узагальнимо, що розуміючи такі вимоги до процесу навчання здобувачі вищої освіти, а саме майбутні педагоги-хореографи, будуть у своїй професійній діяльності їх застосовувати і цим самим будуть добре розуміти навчання учнів. Ключовим у виділених вимогах, на думку автора, є постійне спостереження за емоційним станом здобувачів, а також розвиток не лише професійної спеціальності, а головне розвиток у них сили волі, уяви, творчості [там само]. Нове сучасне покоління вчителів танців, хореографів - це відповідальність за формування душі та гармонічного життя.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, проведене наукове дослідження дозволило визначити особливості підготовки фахівців хореографічного мистецтва у процесі навчання в КНР. По-перше, це обов'язкове усвідомлення та знання історії розвитку хореографічного мистецтва як частини культурного спадку КНР для розуміння специфіки його викладання, по-друге, врахування запитів суспільства щодо оновлення змісту та характеру хореографічної освіти, по-третє, це дотримання вимог до процесу навчання, що призводить до розуміння майбутніми педагогами-хореографами специфіки професійної діяльності та її успішне здійснення.

Перспективами подальших наукових розвідок вбачаємо в дослідженні питань здійснення організації проектної діяльності у процесі підготовки майбутніх фахівців хореографічного мистецтва в КНР.

Список використаних джерел

1. Лю Чжицян. Стратегії викладання естетично спрямованих дисциплін за допомогою діджитал-інструментів: досвід університетів КНР. *Сходознавство. Актуальність та перспективи*: тези доп. II Міжнар. наук.-метод. конф., Харків, 19 берез. 2021 р. Харків : ХНПУ, 2021. С. 90-92.
2. Павлюк Т.С. Бальна хореографія у КНР як соціокультурна практика. *Science and Education a New Dimension. Humanities and Social Sciences*, VIII (40), I.: 232, 2020 June. С.17-19.
3. Сало Л. В. Організаційні особливості підготовки вчителів хореографії у США. *Порівняльно-педагогічні студії*. 2015. № 2. С. 63-69.
4. Собченко Т., Шен Ц. Організація змішаного навчання у підготовці майбутнього вчителя в Україні та КНР. *Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2021. Вип. 79. С. 113-117.
5. Хе Сюефей *Удосконалення музичної підготовки майбутнього вчителя хореографії в умовах вищої педагогічної освіти*: автореферат. Київ: Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманов. 13.00.02. 2019. 23 с.
6. Kasimanova L.A. *In Boven Content of professional training of teacher-choreographers in China* SHS Web of Conferences 97, 01026 (2021) URL: https://www.researchgate.net/publication/349129805_Content_of_professional_training_of_teacher-choreographers_in_China
7. 黄蕾 浅谈舞蹈编导专业教学中创造力的培养 解放军艺术学院学. 2010 (4). 94-97. (J 711).
8. 杨梓 浅析中国民族民间舞的情感教学. *Sichuan University of Arts and Science Journal* 第24卷第2期 四川文理学院学报 2014. 年3月 Vol. 24. P. 139-142.

References

1. Liu Chzhytsian. Stratehii vykladannia estetychno spriamovanykh dystsyplin za dopomohoiu didzhytal-instrumentiv: dosvid universytetiv KNR. *Skhodoznastvo. Aktualnist ta perspektyvy*: tezy dop. II Mizhnar. nauk.-metod. konf., Kharkiv, 19 berez. 2021 r. Kharkiv : KhNPU, 2021. S. 90-92.
2. Pavliuk T.S. Balna khorehrafia u KNR yak sotsiokulturna praktyka. *Science and Education a New Dimension. Humanities and Social Sciences*, VIII(40), I.: 232, 2020 June. S.17-19.
3. Salo L. V. Orhanizatsiini osoblyvosti pidhotovky vchyteliv khoreohrafii u SShA. *Porivnialno-pedahohichni studii*. 2015. № 2. S. 63-69.
4. Sobchenko T., Shen Ts. Orhanizatsiia zmishanoho navchannia u pidhotovtsi maibutnoho vchytelia v Ukraini ta KNR. *Naukovyi chasopys NPU im. M.P. Drahomanova. Seriiia 5. Pedahohichni nauky: realii ta perspektyvy*. 2021. Vyp. 79. S. 113-117.
5. Khe Siuefei *Udoskonalennia muzychnoi pidhotovky maibutnoho vchytelia khoreohrafii v umovakh vyshchoi pedahohichnoi osvity*: avtoreferat. Kyiv: Natsionalnyi pedahohichniyi universytet imeni M.P. Drahomanov. 13.00.02. 2019. 23 s.
6. Kasimanova L.A. *In Boven Content of professional training of teacher-choreographers in China* SHS Web of Conferences 97, 01026. 2021. URL: https://www.researchgate.net/publication/349129805_Content_of_professional_training_of_teacher-choreographers_in_China
7. 黄蕾 浅谈舞蹈编导专业教学中创造力的培养 解放军艺术学院学. 2010 (4). 94-97. (J 711).
8. 杨梓 浅析中国民族民间舞的情感教学. *Sichuan University of Arts and Science Journal* 第24卷第2期 四川文理学院学报 2014. 年3月 Vol. 24. P. 139-142.